

Doorwerking onderzoekskennis binnen de politieorganisaties

Aan een onderzoek naar 'doorwerking' kan de vraag worden gesteld hoe er zorg is gedragen voor het benutten van de onderzoeksresultaten. Zelf hebben we tijdens het onderzoek de vraag gesteld op welke wijze ons onderzoek het best ter beschikking kan komen van de politiefunctionaris. En dan op een manier dat het voor de politiepraktijk relevant wordt gevonden, daadwerkelijk benut wordt en eventueel tot betekenisvolle verandering leidt. Het resultaat is vooralsnog een 'klassieke' rapportage en dit artikel. Maar we streven naar meer. De bevindingen uit het onderzoek wijzen er namelijk op dat er nog het nodige terrein te winnen is, ook bij onszelf als onderzoekers.

Om meer zicht te krijgen

op doorwerking van kennis die onderzoek binnen de politiepraktijk heeft opgeleverd, hebben Bureau Beke en de Hogeschool van Amsterdam samen een onderzoek uitgevoerd naar kennisproductie en kennisbenutting. In het onderzoek is zowel aandacht uitgegaan naar de 'aanbiederskant' (interviews met onderzoekers die tien onderzoeken uitvoerden voor de politie) als naar de 'ontvangerskant' (een survey onder 594 functionarissen binnen de gebiedsgebonden politie in de basisteams).

Preselectie op typen onderzoeken en functies

De tien onderzoeken zijn geselecteerd op basis van de onderzoeksperiode (tussen 2018 en 2020), zodat doorwerking daadwerkelijk kon plaatsvinden. Daarnaast moesten de onderzoeken zich richten op GGP-thema's, niet op opsporing ('grijs onderzoek'). De in de survey responderende functionarissen zijn op te delen in noodhulpfunctionarissen (49 procent), wijkagenten (36 procent), teamchefs (12 procent) en 'anderen' (bijvoorbeeld coördinatoren, 3

Het onderwerp 'doorwerking van onderzoekskennis' is een speerpunt binnen de Nationale Politie. Steeds meer wordt onderkend dat het belangrijk is dat wetenschappelijke onderzoeken ook daadwerkelijk doordringen in de politiepraktijk. Het is alleen de vraag in hoeverre en hoe onderzoek en politiepraktijk met elkaar verbonden worden. Voor de gebiedsgebonden politie (GGP) is dit concreet onderzocht, aan de hand van tien onderzoeken. Deze bevinden zich zowel op beleidsmatig als op praktisch niveau. In het laatste geval is het de vraag in hoeverre de inzichten uit onderzoek daadwerkelijk aansluiten bij de kennisbehoefte in de basisteams en of de kennis binnen de GGP doorwerking heeft.

Over de auteurs

Drs. Jos Kuppens (j.kuppens@beke.nl) en Emma Derksen MSc (e.derksen@beke.nl) zijn als onderzoekers werkzaam bij Bureau Beke. www.bureaubeke.nl
Dr. Harry van Vliet (h.m.m.van.vliet@hva.nl) is als lector Doorwerking Praktijkgericht Onderzoek verbonden aan de Hogeschool van Amsterdam.

Wetenschappelijke onderzoeken worden (te) weinig verspreid binnen de politieorganisatie

procent). Ook zijn enkele groepsgesprekken met functionarissen binnen de GGP gevoerd. Het onderzoek is thematisch opgedeeld in vier hoofdthema's: het bereik van onderzoeken, de relevantie ervan, het gebruik van de onderzoeken in de praktijk en de verandering die de onderzoeken teweegbrengen. Deze vier hoofdthema's komen achtereenvolgens aan bod, opgedeeld naar de aanbieders- en naar de ontvangerskant.

Het bereik van onderzoeken voor de GGP

In de interviews met de onderzoekers (de 'aanbiederskant') wordt aangegeven dat er geen expliciete afspraken met de politieorganisatie zijn gemaakt om de onderzoeksresultaten te

verspreiden. Vaak nemen de onderzoekers zelf het initiatief bij de verspreiding van de onderzoeksuitkomsten, maar dit is in de meeste gevallen een ad-hoc-besluit. Verder blijkt dat de politieacademie bij onderzoekers niet op de radar staat als kanaal voor kennisverspreiding van het onderzoek.

Wat de 'ontvangerskant' betreft, geeft een derde (33 procent) van de surveyrespondenten aan wetenschappelijke onderzoeken te ontvangen. Van deze 33 procent geeft een kleine minderheid (47 procent) aan deze onderzoeksresultaten ook te verspreiden binnen de werkomgeving. Slechts 2 procent hiervan doet dit altijd; het overige percentage respondenten verspreidt deze alleen als ze dat de moeite waard vinden.

Als gekeken wordt naar de functies van de respondenten, dan komen verschillen voor in de mate waarin wetenschappelijk onderzoek ontvangen en verspreid wordt. Teamchefs ontvangen vaker wetenschappelijk onderzoek dan de noodhulp en wijkagenten. En 92 procent van de teamchefs geeft aan onderzoeksresultaten te verspreiden als ze dat de moeite waard vinden, terwijl 68 procent van

Tabel 1. De wijze waarop verschillende functies kennis kunnen nemen van onderzoeksresultaten

Wijze van kennisnemen	% teamchefs	% noodhulp	% wijkagenten
Via intranet	80	82	79
Via collegiaal contact	75	46	53
Via nieuwsbrieven	61	44	43
Via online netwerken zoals LinkedIn	41	12	27
Via teamoverleg	32	26	24
Via e-learning/cursus	28	28	22
Via de briefing	6	25	19

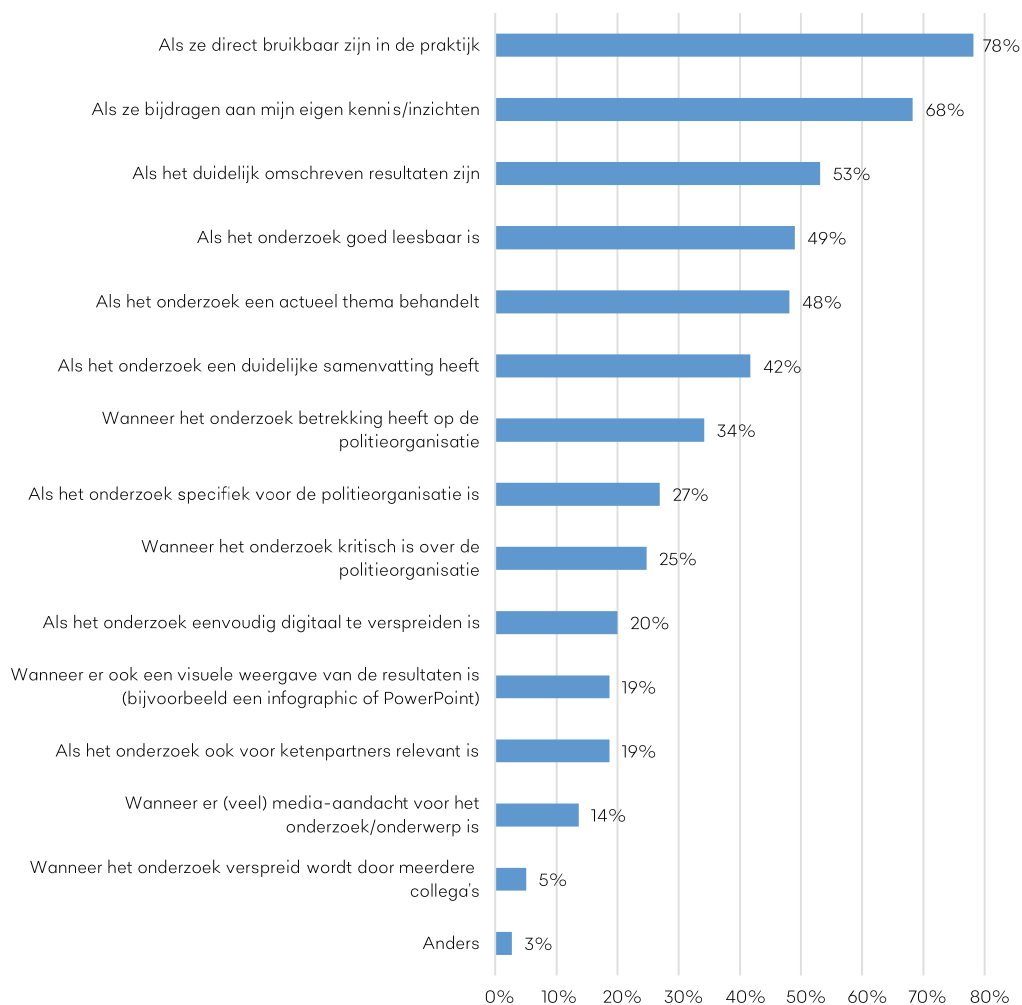
■ Tussen teamchefs en noodhulp/wijkagenten treedt een significant verschil in percentage op
 ■ Tussen de percentages treedt geen significant verschil op

de noodhulpfunctionarissen en 52 procent van de wijkagenten dat nooit doen. Op zich zijn de hiergenoemde verschillen in percentages niet verrassend te noemen. Interessanter is misschien de wijze waarop de verschillende functies kennis kunnen nemen van onderzoeksresultaten. Dit is te herleiden uit Tabel 1. Met name intranet, collegiaal contact en nieuwsbrieven zijn voor alle functies voorname bronnen om kennis te nemen van onderzoeksresultaten. Van deze drie bronnen maken teamchefs het meest gebruik. De op de straatpraktijk gerichte briefing wordt juist meer door de noodhulp en wijkagenten aangehaald als bron. Ten slotte zijn door respondenten in de survey ook suggesties gegeven om onderzoeksresultaten meer vindbaar te maken. 'Agora meer gebruiken' staat duidelijk op de eerste plaats.

Relevantie van onderzoeken voor de GGP

Onder de onderzoekers leeft de mening dat sommige onderzoeksrapporten tijd nodig hebben om door de politieorganisatie te worden opgepakt en de relevantie pas later kan blijken. De relevantie van een onderzoek kan na afloop ook fluide blijken, bijvoorbeeld omdat het onderzoeksonderwerp door organisatorische en/of politieke ontwikkelingen minder relevant of opportuun is geworden. Ook personeelsverloop of politieke oorzaken kunnen hierbij een rol spelen. Dit alles overigens wel terwijl onderzoekers aangeven dat bij aanvang van hun onderzoek goed overleg heeft plaatsgevonden over de relevantie.

In de survey is aan respondenten gevraagd in welke gevallen onderzoeken relevant zijn. Dit levert het volgende overzicht op:

Figuur 1. Mening van respondenten over onderzoeksrelevantie (meerdere antwoorden mogelijk)

Er zijn geen **expliciete afspraken** met de politieorganisatie gemaakt om **onderzoeksresultaten** te **verspreiden**

Overigens blijkt dat wijkagenten op sommige antwoordcategorieën aanhaken bij de mening van teamchefs, met name als onderzoek de actualiteit raakt en relevant is voor ketenpartners. Op zich lijkt dit ook logisch, omdat juist wijkagenten in verschillende overlegstructuren met ketenpartners zitten.

Gebruik van en verandering door onderzoek

Waar 'gebruik' verwijst naar de manier waarop de respondenten de onderzoeken raadplegen en de onderzoeksresultaten gebruiken in hun werk, kijkt het thema 'verandering' naar de mate waarin de onderzoeksresultaten verandering teweeg hebben gebracht in de politieorganisatie. Omdat deze thema's nauw met elkaar in verband staan, nemen we deze hier samen.

Wat het gebruik van onderzoek betreft, geven de onderzoekers binnen de 'aanbodkant' aan eigenlijk weinig zicht te hebben op wat er met hun onderzoek gedaan is binnen de politieorganisatie. Eigen initiatief, bijvoorbeeld via 'warme' contacten binnen de organisatie of via een belrondje, leidt nog tot enig zicht op de doorwerking, maar niet veel. Wel zien sommige onderzoekers dat na enige tijd wordt verwezen naar de onderzoeksrapporten en dat adviezen (veel) later toch enige impact hebben, ook omdat er vervolgonderzoeken hebben plaatsgevonden. Een principiële kwestie voor

sommige onderzoekers is wel of je in de rol van onderzoeker invloed moet willen hebben op eventuele veranderingen binnen de politieorganisatie. Onderzoekers zijn geen verandermanagers, wordt door meerdere onderzoekers onderstreept. Verder zijn urgentie van het onderzoeksthema, taakbelasting van politiemensen, politieke prioriteiten en de houding ten aanzien van onderzoek van invloed op het gebruik van onderzoek.

Uit de survey blijkt dat de onderzoeken, die in ons onderzoek zijn meegenomen, door tussen de 23 en 50 procent van de respondenten in het werk worden gebruikt. De respondenten geven vervolgens de suggestie dat onderzoeken begrijpelijker gemaakt moeten worden; bijvoorbeeld door een begrijpelijke samenvatting, film of door een 'praatplaat' van de resultaten te maken. Dit zou een onderzoek ook meer toepasbaar maken voor de praktijk.

Het thema 'verandering' is door de onderzoekers veelal getypeerd als een onvoorspelbaar proces; er is weinig zicht op verdere initiatieven, ook omdat er krachten op inwerken die buiten de controle liggen van de onderzoekers. Met dit laatste wordt bijvoorbeeld de taakbelasting van politiefunctionarissen, de rol van de politiek en verschillende werkculturen binnen basisteams bedoeld.

In de survey is het thema op twee manieren benaderd, via een eventuele vergroting van het kennisniveau en via daadwerkelijke verandering in de werkwijze binnen basisteams.

Over het algemeen lijkt de meerderheid van de respondenten in de survey niet te weten of het kennisniveau binnen het basisteam is vergroot; een maximaal percentage van 37 procent geeft aan dat een onderzoek het kennisniveau in het basisteam heeft vergroot.

Hetzelfde patroon is te zien wanneer wordt gekeken of de onderzoeksresultaten aanleiding zijn geweest voor verandering in de werkwijze binnen het basisteam. Een klein deel, met een maximum van 21 procent, geeft aan dat een onderzoek een verandering teweeg heeft gebracht binnen een basisteam.

Belangrijkste conclusies

Het algehele beeld is dat onderzoeken niet goed doordringen in de politieorganisatie; niet alleen worden wetenschappelijke onderzoeken slechts beperkt 'ontvangen', maar ook (te) weinig verspreid. De onderzoekers geven zelf aan dat zij de politieorganisatie te ondoorzichtig vinden om hier een rol in te spelen. De respondenten binnen de GGP zijn in het algemeen van mening dat onderzoek vooral relevant is als onderzoeken aansluiten bij de (eigen) praktijk, maar minder relevant als ze zich richten op de politieorganisatie. Dit terwijl uit het onderzoek blijkt dat sommige onderzoeken wel effecten sorteren binnen de organisatie, in die zin dat er iets mee gedaan is en het soms ook tot concrete veranderingen heeft geleid. Toch klinkt ook

Onderzoekers zijn geen verandermanagers

door dat er voor de GGP meer uit onderzoek te halen is.

Reflectie

Met het verzamelen van feiten en inzichten over doorwerking, hoe belangrijk ook, zijn we er nog niet. Een gezamenlijke discussie over het onderzoeksrapport met GGP en onderzoekers is nog een wens om de verschillende verwachtingen en handelingspraktijken te delen en tot inzicht te komen op grond van het onderzoek. Een belangrijke drijfveer daarin voor ons is dat de werkwijze van een onderzoeker die zijn oplossing doorgeeft aan de praktijk niet de enige route kan zijn voor doorwerking. Door onderzoek en de toepassing ervan op afstand van elkaar te zetten, creëren we twee eilanden en daarmee een afstand, die we vervolgens weer moeten 'overbruggen' waarbij we de onderzoeksresultaten moeten 'vertalen'. Doorwerking gaat over verandering bewerkstelligen en er zijn vele wegen die leiden naar die veranderingen. Hierbij gaat het niet uitsluitend om (nieuwe) kennis maar ook om ervaringskennis, houding en vaardigheden. Daarmee komt de professional meteen in beeld, met de bepalende vraag: hoe kan zijn of haar handelen in de praktijk het verschil gaan maken? Een verandering bewerkstelligen? Als we de professional kunnen helpen die vragen te beantwoorden en in de praktijk te brengen, dan hebben we de doorwerking daar waar deze moet zitten. •